

Door Stella van de Vis, oktober 2026

Algemene basis

Een Mayday zeilbrevet om het kleine vloot zeilen toegankelijker te maken

Dit is een eerste opzet voor de kwaliteitseisen van het Mayday zeilbrevet. Ik wil hier nog naar kijken met de betrokken commissies en met instructeurs om te zorgen dat de kwaliteit van de opleiding op peil blijft.

Termen

- CWO: Commissie Watersport Opleiding. Nederlandse diplomalijn voor watersportopleidingen. Momenteel zijn wij gecertificeerd om deze diploma's uit te schrijven, dit verdwijnt bij intreden van het Mayday zeilbrevet.
- NWD: Nationaal Watersportdiploma. Een recenter ontwikkelde diplomalijn erkend door het Watersportverbond.
- ZI: Zeilinstructeurs certificaat vanuit het CWO. Begint bij ZI-2, deze kan gehaald worden als een zeiler CWO 3 (ervaren) heeft gehaald.

Kielboot

Gebaseerd op CWO/NWD eisen

Basis

- Afmeren
 - De zeiler kan zelfstandig de boot afmeren. De schipper stuurt de bemanning aan. Indien nodig wordt er gebruikgemaakt van een spring.
- Gewichtstrim
 - De zeiler reageert op veranderingen in de wind en koers om de boot stabiel te varen door middel van gewichtsverplaatsing.
- Hijsen en strijken van de zeilen
 - De zeiler kan zelfstandig stilliggend de zeilen hijsen en strijken.
- Optuigen en aftuigen
 - De zeiler kan zelfstandig de boot zeil- en nachtklaar maken.
- Positie en houding
 - De zeiler bevindt zich op een veilige positie in de boot. De stuurman zit tegenover het grootzeil.
- Reven
 - De zeiler kan zelfstandig de zeilen reven.
- Roerbediening
 - De zeiler begrijpt de werking van het roer en kan varen op gestrekte koers en koerswijzigingen maken.
- Samenwerken
 - De schipper maakt een plan en communiceert een duidelijke taakverdeling en creëert een veilige omgeving.
- Schootbediening
 - De zeiler kan de schoten gecontroleerd en veilig aantrekken en vieren op gestrekte koers en in de draai. Hierbij wordt het sturen niet belemmerd.
- Verhalen van het schip
 - De zeiler kan met enige aanwijzing het schip verplaatsen en voert dit zo efficiënt mogelijk uit met behulp van lijnen.
- Windoriëntatie
 - De zeiler kan bepalen waar de wind vandaan komt, kent de verschillende koersen, kan de huidige koers benoemen en direct naar de gevraagde koers draaien.
- Zeilstanden
 - De zeiler past de zeilstanden aan op gestrekte koers en in de draai.
- Zeiltrim
 - De zeiler kan onder begeleiding van de instructeur de zeilen afstellen op de weersomstandigheden.

Bijzondere vaartechnieken

- Deinzen
 - De zeiler kan zelfstandig in de deins komen en twee bootlengtes deinzen.
- Stilliggen

- De zeiler kan de boot tot stilstand brengen en korte tijd op zijn plek houden met gebruik van de zeilen en het roer.
- Man over boord
 - De zeiler kent het parcours van een man-over-boord manoeuvre en kan deze varen. De zeiler vaart uiteindelijk op een aan de windse lijn waarop hij zijn snelheid kan regelen. Het bemanningslid kan aan de loefzijde de boot in komen.

Bomen

- Bomen
 - De zeiler kan zelfstandig voortgang in de boot houden en boot draaien met de boom.

Handelingen

- Overstag
 - De zeiler kan overstag gaan van een aan de windse koers naar een aan de windse koers zonder het roer en de schoot los te laten en behoudt daarbij zoveel mogelijk snelheid.
- Gijpen
 - De zeiler kan gijpen van ruime wind naar ruime wind en van voor de wind naar voor de wind, en gaat verzitten zonder het roer en de schoot los te laten. De zeiler bepaalt wanneer het zeil overkomt.
- Opkruisen
 - De zeiler kan aan de windse koersen varen die elkaar afwisselen met een overstag en daarmee zelfstandig een, vooraf gekozen, bovenwinds gelegen punt bereiken.
- Opvangen van windvlagen
 - De zeiler reageert op windvlagen en vangt deze op met de schoot en/of roer.

Hogerwal

- Aankomen met een sliplanding
 - De zeiler kan zelfstandig aanleggen bij een hogerwal en langswal. De zeiler maakt indien mogelijk gebruik van één overstag, waarbij de zeiler zelfstandig de koers bepaalt, de snelheid zelfstandig regelt en zelfstandig de boot afhoudt.
- Aankomen met een opschieter
 - De zeiler vaart vanaf een bovenwinds gelegen punt naar de hogerwal en verliest snelheid door hard op te sturen in een oploevende bocht naar de wal. De bemanning houdt de boot af.
- Afvaren van hogerwal
 - De zeiler kan zelfstandig afvaren van de hogerwal zonder andere boten te hinderen.

Lagerwal

- Aankomen aan lagerwal
 - De zeiler kan zelfstandig aankomen op de lagerwal. De zeilers strijken op een bovenwinds gelegen punt en zorgen dat de boot de wal niet raakt. Het aankomen bij de wal is voorbereid met landvasten en stootwillen.
- Afvaren van lagerwal
 - De zeiler kan zelfstandig afvaren van lagerwal en de boot weer zeilklaar maken.

Theorie

- Gedragsregels
 - De zeiler kent de regels omtrent rekening houden met anderen op het water en met de omgeving.
- Knopen en lijnen
 - De zeiler kan de achtknoop, mastworp, platte knoop en paalsteek. De zeiler kan een kikker beleggen en een lijn opschieten.
- Onderdelen
 - De zeiler herkent de giek, mast, roer, zeil en schoot. De zeiler kent alle onderdelen die nodig zijn om zelf op te tuigen.
- Reglementen
 - De zeiler kent de volgende voorrangsregels: goed zeemanschap; stuurboord wijkt voor bakboord; loef wijkt voor lij en motor wijkt voor spier wijkt voor zeil.
- Vaartermen
 - De zeiler kan alle koersen benoemen en weet wat overstag, gijpen, oploeven, afvallen, stuurboord, bakboord, loef, lij en opkruisen is. De zeiler kan onderscheid maken tussen hogerwal, langswal en lagerwal.
- Veiligheid
 - De zeiler weet waarom het dragen van een zwemvest belangrijk is en kent de belangrijkste risico's op het water.

→Verder: respectvol omgaan met de boten en het materiaal, bij schade dit melden.

Zwaardboot

Gebaseerd op CWO/NWD eisen

Basis

- Positie en houding
 - De zeiler zit tegenover het grootzeil en ver genoeg naar voren dat het sturen niet wordt belemmerd. Wanneer nodig hangt de zeiler met de voeten onder de hangband en met een rechte rug uit.
- Gesleept worden
 - De zeiler kan zelfstandig in en uit een sleep komen, kan in een sleep achter een andere boot aansturen en kan de sleep volgen.
- Gewichtstrim
 - De zeiler reageert door middel van gewichtsverplaatsing op veranderingen in de wind en koers om de boot recht te houden.
- Omslaan van de boot
 - De zeiler kan de boot omslaan, kan zichzelf in veiligheid brengen en voorkomt dat de mast vast komt te zitten in de grond.
- Oprichten van de boot
 - De zeiler kan zelfstandig de boot oprichten en er in klimmen. De zeiler voorkomt dat de boot doorslaat.
- Optuigen en aftuigen
 - De zeiler kan zelfstandig de boot op- en aftuigen.
- Roerbediening
 - De zeiler begrijpt de werking van het roer en kan met de joystick koerswijzigingen maken en manoeuvres uitvoeren.
- Schootbediening
 - De zeiler kan tijdens koerswijzigingen met twee handen het zeil bedienen zonder het roer los te laten.
- Windoriëntatie
 - De zeiler kan bepalen waar de wind vandaan komt, kent de verschillende koersen, kan de huidige koers benoemen en direct naar de gevraagde koers draaien. De zeiler ziet vlaggen aankomen.
- Zeilstanden
 - De zeiler kijkt actief in de zeilen en past de zeilstanden aan op gestrekte koers en in de draai.
- Zeiltrim
 - De zeiler kan de zeilen afstellen op de weersomstandigheden.
- Zwaardbediening
 - De zeiler kan het zwaard in en uit het water halen en weet ook wanneer dat van toepassing is.

Bijzondere vaartechnieken

- Stilliggen
 - De zeiler kan de boot tot stilstand brengen en enige tijd op zijn plek houden met gebruik van het zeil, het roer en gewicht.
- Aanspringen
 - De zeiler kan vanuit stilstand de boot aanspringen door af te vallen naar tussen halve wind en aan de wind, vervolgens het roer recht te houden en het zeil aan te trekken.
- Deinzen
 - De zeiler kan twee bootlengtes achteruit varen door in de wind te sturen en vervolgens het grootzeil uit te duwen.

Handelingen

- Opkruisen
 - De zeiler kan aan de windse koersen varen die elkaar afwisselen met een overstag en daarmee zelfstandig een, vooraf gekozen, bovenwinds gelegen punt bereiken.
- Afkruisen
 - De zeiler kan ruime windse koersen varen die elkaar afwisselen met een gijp en daarmee zelfstandig een, vooraf gekozen, benedenwinds gelegen punt bereiken.
- Overstag
 - De zeiler kan overstag gaan van een aan de windse koers naar een aan de windse koers zonder de joystick en de schoot los te laten.
- Gijpen
 - De zeiler kan grijpen van ruime wind naar ruime wind, en van voor de wind naar voor de wind, waarbij de joystick en de schoot niet worden losgelaten. De zeiler bepaalt wanneer het zeil overkomt.
- Opvangen van windvlagen
 - De zeiler kan windvlagen opvangen door het zeil te vieren of hangtechnieken toe te passen.

Hogerwal

- Aankomen met opschieter
 - De zeiler vaart vanaf een bovenwinds gelegen punt naar de hogerwal en verliest de snelheid door hard op te sturen in een oploevende bocht naar de wal. De zeiler houdt zelf de boot af.
- Aankomen met sliplanding
 - De zeiler kan zelfstandig aanleggen bij een hogerwal en langswal. De zeiler maakt indien mogelijk gebruik van één overstag, waarbij de zeiler zelfstandig de koers bepaalt, de snelheid zelfstandig regelt en zelfstandig de boot afhoudt.
- Afvaren van hogerwal
 - De zeiler kan zelfstandig afvaren van de hogerwal zonder andere boten te hinderen.
- Snelheid regelen
 - De zeiler kan de snelheid van de boot controleren door het aantrekken en vieren van de schoot op een aan de windse koers.

Lagerwal

- Aankomen aan lagerwal
 - De zeiler kan zelfstandig aankomen op de lagerwal. Voordat naar de lagerwal wordt gevaren bereidt de zeiler de boot voor, zodat het zeil bij aankomst van de lagerwal geen wind vangt. Bij aankomst zorgt de zeiler dat de boot de wal niet raakt.
- Afvaren van lagerwal
 - De zeiler kan zelfstandig afvaren van een lagerwal en de boot weer zeilklaar maken.

Theorie

- Gedragsregels
 - De zeiler kent de regels omtrent rekening houden met anderen op het water en met de omgeving
- Knopen en lijnen
 - De zeiler kan de achtknoop, platte knoop, paalsteek en mastworp. De zeiler kan een kikker beleggen en een lijn opschieten.
- Onderdelen
 - De zeiler herkent de giek, mast, roer, zeil en schoot. De zeiler kent alle onderdelen die nodig zijn om zelf op te tuigen.
- Reglementen
 - De zeiler kent alle voorrangsregels voor een zeilboot op open water.
- Vaartermen
 - De zeiler kan alle koersen benoemen en weet wat overstag, gijpen, oploeven, afvallen, stuurboord, bakboord, loef, lij en opkruisen is. De zeiler kan onderscheid maken tussen hogerwal, langswal en lagerwal.
- Veiligheid
 - De zeiler weet waarom het dragen van een zwemvest en de juiste kleding belangrijk is en kent de belangrijkste risico's op het water.
- Krachten op het schip
 - De zeiler begrijpt de voortstuwende kracht van de wind op de zeilen en de driftbeperkende kracht van zwaard en roer. De zeiler begrijpt welk effect het zeil heeft op het sturen van de boot.

→Verder: respectvol omgaan met de boten en het materiaal, bij schade dit melden.

Catamaran

Gebaseerd op CWO/NWD eisen

Basis

- Positie en houding
 - De zeiler zit tegenover het grootzeil en verplaatst het gewicht zijwaarts en in langsrichting om de boot vlak en in balans te houden.
- Gewichtstrim
 - De zeiler reageert door middel van gewichtsverplaatsing op veranderingen in de wind en koers om de boot recht te houden. De zeiler kan windvlagen opvangen.
- Omslaan en oprichten van de boot
 - De zeiler communiceert met de bemanning, zorgt dat schoten los zijn en joystick/helm los. De zeiler gebruikt de oprichtlijn om de boot recht te trekken en voorkomt doorkenteren.
- Optuigen en aftuigen
 - De zeiler kan zelfstandig de boot zeil- en nachtklaar maken.
- Roerbediening
 - De zeiler stuurt met minimale roerbewegingen en houdt een constante koers aan. De zeiler kan sturen terwijl tegelijk de zeilen bediend worden.
- Zeilstanden
 - De zeiler kijkt actief in de zeilen en past de zeilstanden aan op gestrekte koers en in de draai. De zeiler kan de zeilen correct bedienen.
- Hijsen en strijken van de zeilen
 - De zeiler legt de boot met de boeg in de wind en hijst of strijkt het grootzeil en de fok veilig en gecontroleerd, waarbij hij de tuigage, kraanlijn en neerhouder correct gebruikt. De zeiler werkt zoveel mogelijk vanuit de kuip en gebruikt bij bemanning de juiste commando's.
- Boot te water laten/uit water halen
 - De zeiler kan de boot veilig te water laten, en let op de roeren en zwaarden bij ondiep water. De zeiler kan de boot veilig uit het water halen en op de kant zetten.
- Verhalen van het schip
 - De zeiler kan de boot veilig verplaatsen en keren met behulp van lijnen en spierkracht.
- Trapeze staan
 - De zeiler kan zichzelf veilig in- en uithaken. De zeiler kan in de trapeze hangen en het gewicht gebruiken om de boot vlak te houden, en komt gecontroleerd terug aan boord.
- Zwaardbediening
 - De zeiler kan de zwaarden steken en halen, en let hierbij op de diepte van het vaarwater.
- Schootbediening
 - De zeiler kan tijdens koerswijzigingen met twee handen het zeil bedienen zonder het roer los te laten.

- Windoriëntatie
 - De zeiler kan bepalen waar de wind vandaan komt, kent de verschillende koersen, kan de huidige koers benoemen en direct naar de gevraagde koers draaien. De zeiler ziet vlagen aankomen.
- Zeiltrim
 - De zeiler kan de zeilen afstellen op de weersomstandigheden.
- Bijliggen
 - De zeiler kan de boot tot stilstand brengen, bijliggen en gecontroleerd weer op gang komen zonder achteruit te varen of in de wind te draaien.
- Samenwerken
 - De zeiler communiceert duidelijk over handelingen en koerswijzigingen. De taken worden verdeeld en beide bemanningsleden werken effectief samen.
- Reven
 - De zeiler weet hoe het reefstelsel werkt, kan helpen bij het reven en weet wanneer dit nodig is.

Bijzondere vaartechnieken

- Man over boord
 - De zeiler kent het parcours van een man-over-boord manoeuvre en kan deze varen. De zeiler vaart uiteindelijk op een aan de windse lijn waarop hij zijn snelheid kan regelen. Het bemanningslid kan aan de loefzijde de boot in komen.
- Deinzen
 - De zeiler kan twee bootlengtes achteruit varen door in de wind te sturen en vervolgens het grootzeil uit te duwen.

Handelingen

- Opkruisen
 - De zeiler kan aan de windse koersen varen die elkaar afwisselen met een overstag en daarmee zelfstandig een, vooraf gekozen, bovenwinds gelegen punt bereiken.
- Afkruisen
 - De zeiler kan ruime windse koersen varen die elkaar afwisselen met een gijp en daarmee zelfstandig een, vooraf gekozen, benedenwinds gelegen punt bereiken.
- Overstag
 - De zeiler kan overstag gaan van een aan de windse koers naar een aan de windse koers
- Gijpen
 - De zeiler kan grijpen van ruime wind naar ruime wind, en van voor de wind naar voor de wind, en houdt hierbij de schoot en het roer goed onder controle. De zeiler bepaalt wanneer het zeil overkomt.
- Opvangen van windvlagen
 - De zeiler kan windvlagen opvangen door het zeil te vieren of hangtechnieken toe te passen.

Hogerwal

- Aankomen
 - De zeiler komt aan de wind aan en regelt de snelheid met de zeilen. Er is sprake van een goede gewichtsverdeling en de bemanning houdt de boot af.
- Afvaren
 - De zeiler vaart veilig weg zonder andere vaartuigen te hinderen.

Lagerwal

- Aankomen
 - De zeiler kan veilig aankomen aan lagerwal waarbij tijdig snelheid word geminderd. De zeiler maakt vooraf een plan en past dit aan indien nodig.
- Afvaren
 - De zeiler vaart veilig weg zonder andere vaartuigen te hinderen.

Theorie

- Gedragsregels
 - De zeiler kent de regels omtrent rekening houden met anderen op het water en met de omgeving
- Knopen en lijnen
 - De zeiler kan de achtknoop, platte knoop, paalsteek en mastworp. De zeiler kan een kikker beleggen en een lijn opschieten.
- Onderdelen
 - De zeiler herkent de giek, mast, roer, zeil en schoot. De zeiler kent alle onderdelen die nodig zijn om zelf op te tuigen.
- Reglementen
 - De zeiler kent alle voorrangsregels voor een zeilboot op open water.
- Vaartermen
 - De zeiler kan alle koersen benoemen en weet wat overstag, gijpen, oploeven, afvallen, stuurboord, bakboord, loef, lij en opkruisen is. De zeiler kan onderscheid maken tussen hogerwal, langswal en lagerwal.
- Veiligheid
 - De zeiler weet waarom het dragen van een zwemvest en de juiste kleding belangrijk is en kent de belangrijkste risico's op het water.
- Krachten op het schip
 - De zeiler begrijpt de voortstuwende kracht van de wind op de zeilen en begrijpt welk effect het zeil heeft op het sturen van de boot.

→Verder: respectvol omgaan met de boten en het materiaal, bij schade dit melden.

Instructeursopleiding

Gebaseerd op ZI 2/ZI 3 eisen

Hiervoor wil ik eerst in overleg met instructeurs. Mijn verwachting is dat de instructeursopleiding in eerste instantie op ZI 2 niveau zal zijn, aangezien het Mayday brevet gebaseerd is op CWO 2/3 eisen.